

Stockholm den 3 oktober 2025

R-2025/1527

Till Justitiedepartementet

Ju2025/01396

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 2 juli 2025 beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet En ny organisation av ekobrottsbekämpningen (SOU 2025:81).

Sammanfattning

Advokatsamfundet har tagit del av betänkandet och lämnar härmed synpunkter på kapitel 8–11 med tillhörande författningsförslag. Kommentarererna är begränsade till dessa avsnitt i enlighet med remissens omfattning.

Synpunkter

Kapitel 8 – Åtkomst till vissa uppgiftssamlingar

Advokatsamfundet instämmer i betänkandets bedömning att en mer systematisk översyn av registerlagstiftningen är nödvändig. En helhetssyn på myndigheternas tillgång till och behandling av uppgifter bedöms stärka såväl effektivitet som rättssäkerhet.

Advokatsamfundet tillstyrker förslaget att ge de brottsbekämpande myndigheterna samma tillgång till Skatteverkets beskattningsdatabas som Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet. Samfundet tillstyrker även förslaget att Tullverkets icke-brottsbekämpande verksamheter ska omfattas av uppgiftsskyldigheten.

Däremot anser Advokatsamfundet att tillgången till penningtvätsregistret bör övervägas ytterligare ur integritetssynpunkt. En eventuell utökning av registeråtkomst måste ske med starka skyddsmekanismer för den personliga integriteten.

Kapitel 9 – Utmätning på distans

Advokatsamfundet tillstyrker förslaget att Ekobrottsmyndigheten (eller dess efterföljande enheter), Tullverket och Kustbevakningen ska kunna biträda Kronofogdemyndigheten vid utmätning på distans.

Det är dock av central betydelse att rättssäkerhetsgarantier vid våldsanvändning och underrättelseskyldighet säkerställs, särskilt för att motverka risken för godtyckliga ingripanden.

Ett tydligt regelverk för dokumentation och uppföljning är avgörande för att värna både rättssäkerheten och allmänhetens förtroende.

Kapitel 10 – Sanktionsväxling

Advokatsamfundet delar utredningens slutsats att ett administrativt sanktionssystem för försenad årsredovisning inte bör införas. Den nuvarande ordningen är ändamålsenlig och ett parallellt administrativt system skulle riskera att skapa otydlighet.

Samtidigt vill Advokatsamfundet erinra om att samfundet tidigare har ifrågasatt om det överhuvudtaget är rimligt att försenad årsredovisning är kriminaliserad.¹ En sådan försening är i regel en administrativ försummelse snarare än en gärning med högt straffvärde. Straffrätten bör, i enlighet med legalitets- och proportionalitetsprinciperna, förbehållas mer allvarligare överträdelser.

Mot denna bakgrund anser Advokatsamfundet att lagstiftaren framöver bör överväga om straffansvaret för sent upprättad årsredovisning bör kvarstå, eller om andra, mindre ingripande sanktioner vore mer proportionerliga. Oavsett val av system bör Bolagsverket tillföras resurser för att ytterligare effektivisera handläggningen av dessa ärenden.

¹ Se bl.a. Advokatsamfundets remissyttrande den 13 december 2011 över promemorian Försenad årsredovisning och bokföringsbrott.

Kapitel 11 – Rekonventionstalan

Advokatsamfundet tillstyrker förslaget att avskaffa reglerna om rekonventionstalan.

Rekonventionstalan riskerar att missbrukas för att trakassera åklagare och försena stora brottmål, vilket kan undergräva både rättssäkerhet och effektivitet.

Reglerna innebär också en principiell konflikt eftersom åklagaren samtidigt blir både statens företrädare och tilltalad.

Tilltalades rättssäkerhet kan redan tillgodoses genom andra processuella institut, såsom enskilt åtal.

Avslutning

Advokatsamfundet tillstyrker i huvudsak förslagen i kapitel 8–11. Samfundet vill särskilt understryka vikten av att reformerna genomförs med bibehållna rättssäkerhetsgarantier och ett starkt integritetsskydd. När det gäller sanktionsväxlingen bör frågan om straffansvaret för försenad årsredovisning prövas på nytt, i linje med den kritik som Advokatsamfundet tidigare har framfört.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander